

**HARJU MAAKONNA
LOKSA LINNAVOLIKOGU**

MÄÄRUS

Loksa linn,

18. veebruar 2010 nr 3

**Loksa linna jäätmekava 2010–2013
kinnitamine**

Võttes aluseks kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 22 lg 1 p 36⁴, jäätmeseaduse § 39, § 42, § 59 lg 1, Loksa Linnavolikogu

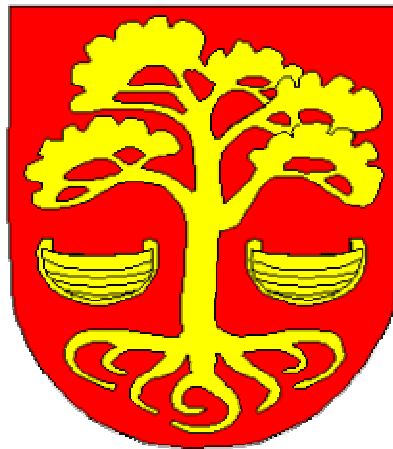
m ä ä r a b:

§ 1. Kinnitada Loksa linna jäätmekava 2010-2013 vastavalt lisale.

§ 2. Määrus jõustub 22.veebruaril 2010.a.

Rein Heina
Volikogu esimees

LOKSA LINNA JÄÄTMEKAVA 2010 - 2013

Sisukord

1. Jäätmekava eesmärgid	3
2. Jäätmehoolduse arengusuunad riiklikul tasandil	3
2.1. Keskkonnastrateegia ja keskkonnategevuskava	3
2.2. Keskkonnastrateegia ja jäätmekava	3
2.3. Üleriigiline jäätmekava	4
3. Jäätmekäitlust reguleeriv seadusandlus	4
3.1. Jäätmeseadusega sätestatud kohaliku omavalitsuse ülesanded	5
3.2. Keskkonnajärelevalve seadusega sätestatud kohaliku omavalitsuse ülesanded	5
3.3. Pakendiseadusega sätestatud kohaliku omavalitsuse ülesanded	6
3.4 Valitsuse ja ministeeriumi kehtestatud seadusaktid	6
3.4.1. Vabariigi Valitsus on kehtestanud	6
3.4.2. Keskkonnaminister on kehtestanud	7
4. Kohaliku omavalitsuse õigusaktid	7
5. Linna üldiseloostus	8
5.1. Linna territoorium ja piirid	8
5.2. Rahvastik ja asustus	9
5.3. Kaubandus ja elutarbeline teenindamine	9
5.4. Looduskeskkond	9
5.5. Infrastruktuur	10
5.6. Sotsiaalsfäär ja tervishoid	10
5.7. Ettevõtlus	10
6. Loksa linna jäätmehoolduse iseloostus	10
6.1. Jäätmete käitlemine	12
6.1.1 Prügilad	12
6.1.2 Biolagunevate jäätmete käitlemine	13
6.1.3 Pakendijäätmete käitlemine	13
6.1.4 Ohtlike jäätmete käitlemine	13
7. Loksa jäätmemajanduse probleemid	14
8. Eesmärgid	15
8.1. Korraldatud olmejäätmeveo koordineerimine	15
8.2. Jäätmekogumisjaama rajamine	15
8.3. Pakendijäätmete kogumissüsteemi arendamine	16
8.4. Biolagunevate jäätmete kogumissüsteemi ja biokäitluse arendamine	17
8.5. Ehitusjäätmete käitluse arendamine	17
8.6. Ohtlike jäätmete ja probleemtoodete kogumissüsteemi arendamine	18
8.7. Jäätmekäitlusalase järelevalve tõhustamine ja jäätmemajandusalase statistika korrastamine	18
9. Jäätmekava rakendamise mõju keskkonnale	18
10. Elanike jäätmekäitluse alane informeerimine	19
11. Jäätmemajanduse tegevuskava ja investeeringute vajadus	19
12. Kokkuvõte	22

1. Jäätmekava eesmärgid

Jäätmekava eesmärgiks on Loksa linna jäätmehoolduse arengusuundade määratlemine aastateks 2010 – 2013. Käesolev jäätmekava on koostatud juhindudes üleriigilisest jäätmekavast arvestades seadusandlusest tulenevaid kohustusi.

Kava käsitleb jäätmemajanduse praegust olukorda, toob välja probleemid ning püstitab jäätmehoolduse eesmärgid järgnevateks aastateks.

Kohaliku omavalitsuse üksuse jäätmekava on riiklikust jäätmekavast juhindudes koostatud kohaliku omavalitsuse üksuse arengukava osa, mis käsitleb valla või linna jäätmehoolduse arendamist.

Jäätmeseadus ei sea kohaliku omavalitsuse jäätmekavale otsest kehtivusaega, mis tähendab, et käesoleva jäätmekava kehtivusaeg sõltub sellest, kui hästi osati jäätmekava koostamisel ette näha tulevikus tehtavaid muudatusi üleriiklikus jäätmekavas. Samas on selge, et alles arenevates jäätmehooldusalastes tingimustes on keeruline teha veatuid pikaajalisi otsuseid. Seega on käesoleva jäätmekava kehtivusel arvestatud 3 aastase perioodiga.

2. Jäätmehoolduse arengusuunad riiklikul tasandil

2.1. Keskkonnastrateegia ja keskkonnategevuskava

Keskkonnastrateegia on riigi keskkonnavalase tegevuse kavandamise ja rahvusvahelise koostöö arendamise aluseks.

Uuenenud keskkonnastrateegias on kooskõlas Euroopa Liidu prioriteetidega paika pandud ka Eesti Vabariigi jäätmekäitluse korralduse põhieesmärgid: kasutada tooret ja materjali säästlikult, piirata jäätmete tekkimist ja soodustada jäätmete taaskasutamist, vähendada jäätmetest põhjustatud keskkonna saastamist, arendada jäätmekäitlust, rakendades printsiipe “saastaja maksab” ja “tootja vastutus”.

Keskkonnastrateegia alusel töötatakse välja konkreetsemad tegevused ja fikseeritakse need Eesti Keskkonnategevuskavas. Tegevuskava peamiseks eesmärgideks on vanade keskkonnoahtlike väikeprügilate sulgemine, jäätmejaamade rajamine taaskasutatavate jäätmete kogumiseks ja esmaseks töötlemiseks, kompostimisväljakute rajamine, taaskasutatavate materjalide kogumispunktide rajamine vastavalt kohaliku omavalitsuse jäätmekavale.

2.2. Keskkonnastrateegia ja jäätmekava

Eesti keskkonnastrateegia on dokument, mis teadvustab Eesti keskkonnaprobleemid, prioriteetsed eesmärgid ja ülesanded riigijuhtimise kõikidel tasanditel ning teadvustab säästva arengu printsiibid.

Eesti suundumused jäätmete osas lähtudes Eesti keskkonnastrateegiast aastani 2030:

- Suureneb olmejäätmete maht, kuid kuna samal ajal tegeldakse rohkem ka jäätmete sorteerimise ja taaskasutamisega, on prügilatesse ladestatavate jäätmete kogus stabiliseerumas ning pigem hakkab see järk-järgult vähenema.

- Efektiivsemate põlevkivi põletustehnoloogiate ja alternatiivsete energiatootmise viiside rakendamine toob kaasa põlevkivijäätmete tekke vähenemise.
- Inimeste keskkonnateadlikkuse suurenemine aitab kaasa jäätmete sorteerimise tõhusamale rakendamisele, mis vähendab ka jäätmete ohtlikkust.
- Väheneb ehitus- ja lammutusjäätmete ladestamine prügilasse, kuna majanduslikku kokkuvõtet silmas pidades on püsijäätmetele leitud muid rakendusi.
- Toodetes kasutatakse üha enam keskkonnasõbralikke ning lihtsasti taaskasutatavaid materjale.
- Põhimõtteid „tootja vastutab“ ning „saastaja maksab“ rakendatakse üha laiemalt.
- Prügilate keskkonnamõju väheneb, kuna vanad prügilad, mis ei vasta keskkonnakaitse nõuetele, suletakse ning uute ehitamisel kasutatakse keskkonnahoidlikke tehnoloogiaid.

2.3. Üleriigiline jäätmekava

Üleriigiline jäätmekava on Eesti riiklikku jäätmekäitlust korraldav ja suunav strateegiline dokument. Jäätmekava on üks osa Eesti keskkonnapoliitikast ja see haakub otseselt Eesti keskkonnastrateegia alusel koostatud keskkonnategevuskavaga, samuti teiste riiklike strateegiliste dokumentidega. Üleriigiline jäätmekava on alus kohalike omavalitsuste jäätmekavade koostamiseks. Üleriigiline jäätmekava toob välja rajatavate prügilate asukohad ja teeninduspiirkonnad. Vastavalt jäätmekavale ladestatakse Loxsa piirkonna jäätmed Tallinna prügilas. Loxsa linna jäätmemajanduse planeerimisel on oluline arvestada järgmisi printsiipe: ladestamist nõudvate jäätmete koguste vähendamine ja maksimaalne jäätmete sortimine kohapeal; orgaaniliste jäätmete eraldamine, kompostimine ja komposti kasutamine tekkekohas; ehitus- ja lammutusjäätmete eraldamine olmejäätmetest, kohapealne sortimine ja kasutamine pinnasetäiteks; võimalikult suure arvu jäätmetekitajate kaasamine korraldatud jäätmekäitlussüsteemi; jäätmekogumispunktide rajamine; ohtlike jäätmete kogumiseks kodumajapidamisest ohtlike jäätmete konteinerite paigaldamine ja kogumissüsteemi edasiarendamine; ohtlike jäätmete kogumise konteinerite paigaldamine ettevõtetes.

3. Jäätmekäitlust reguleeriv seadusandlus

Eesti Vabariik rakendab jäätmemajanduse planeerimisel ja korraldamisel säästva arengu põhimõtteid ning arvestab keskkonna-alases seadusloomes Euroopa Liidu direktiivide soovitusetega.

Jäätmeseadus on vastu võetud 28. jaanuaril 2004. aastal Riigikogu poolt.

Lisaks jäätmeseadusele reguleerivad jäätmehooldust Eesti Vabariigis:

Säästva arengu seadus, mis sätestab looduskeskkonna ja loodusvarade säästliku kasutamise rahvusliku strateegia alused ja tugineb ÜRO Keskkonna- ja Arengukonverentsi otsusele.

Planeerimisseadus, mis reguleerib riigi, kohalike omavalitsuste ja teiste isikute vahelisi suhteid planeeringute koostamisel (s.h. jäätmekäitluskohtade kavandamine, jm), ehituslikul projekteerimisel, ehitamisel ja ehitiste kasutamisel lähtuvalt loodus- ja tehiskeskkonna säilitamise ja selle kvaliteedi parandamise eesmärgist.

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seadus kehtestab keskkonnamõjude hindamise korra (s.h. olmejäätmete lõpladestuspaikade ja tehnoloogia valikul) ja kõrgendatud keskkonnariskiga ettevõtete keskkonnaauditeerimise korra.

Keskkonnatasude seadus, mille ülesandeks on majanduslike abinõudega piirata saasteainete ja jäätmete sattumist looduskeskkonda ning saada täiendavaid vahendeid saastekahjustuste kompenseerimiseks ja keskkonnakaitse finantseerimiseks.

Pakendiseadus, mis kehtestab pakendile ja pakendi kasutamisele esitatavad üldnõuded, pakendi ja pakendist tekkivate jäätmete vältimise ja vähendamise meetmed, pakendi ja pakendijäätmete taaskasutussüsteemi korralduse ning vastutuse kehtestatud nõuete täitmata jätmise eest.

Veeseadus kehtestab nõuded jäätmete uputamiseks veekogusse või vette paigutamiseks.

Välisõhu kaitse seadus kehtestab nõuded jäätmete põletamisel. Jäätmete põletamiseks peab paikse saasteallika valdaja taotlema erisaasteloa.

Loomatauditõrje seadus annab aluse loomsete jäätmete liigitamiseks, käitlemise veterinaarnõueteks ning loomsete jäätmete käitlejate tunnustamiseks.

Keskkonnajärelevalve seadus määratleb keskkonnajärelevalve olemuse ja kehtestab keskkonnajärelevalvet teostavate, samuti keskkonnajärelevalvele allutatud isikute ning asutuste õigused ja kohustused ning järelevalvetoimingute korra.

3.1. Jäätmeseadusega sätestatud kohaliku omavalitsuse ülesanded:

Jäätmehoolduse arendamist oma haldusterritooriumil korraldavad omavalitsusorganid; Kohaliku omavalitsuse üksus korraldab oma haldusterritooriumil olmejäätmete kogumise ja veo, korraldatud jäätmevedu võib hõlmata ka muid jäätmeid, kui seda tingib avalik huvi.

3.2. Keskkonnajärelevalve seadusega sätestatud kohaliku omavalitsuse ülesanded:

Keskkonnajärelevalve on keskkonna seisundit mõjutava või mõjutada võiva isiku või asutuse tegevuse seaduslikkuse kontrollimine, sealhulgas saasteainete, jäätmete, energia või organismide keskkonda viimise seaduslikkuse kontrollimine ning ebaseadusliku tegevuse peatamine või lõpetamine. Keskkonnajärelevalvet teostavad Keskkonnainspeksioon, Maaamet ja kohaliku omavalitsuse organ või –asutus.

Kohaliku omavalitsusüksuse volikogu kehtestatud keskkonnakaitse- ja -kasutuslaste otsuste järgimist kontrollivad volikogu poolt selleks volitatud isikud või asutused, või kui neid ei ole määratud, siis linnavalitsus.

Kohalik omavalitsusüksus:

1) rakendab seaduses sätestatud abinõusid ebaseadusliku tegevuse tõkestamiseks ja kohustuslike keskkonnakaitseabinõude elluviimiseks;

2) teavitab Keskkonnainspeksiooni keskkonda kahjustavast või ohustavast õigusvastasest tegevusest või loodusressursi kasutamisega seotud õiguspärasest tegevusest, kui selline tegevus seab ohtu inimeste elu, tervise või vara, ning Maa-ametit maakasutuse, maakorralduse ja maa-arvestuse nõuete rikkumise juhtumitest.

Kui kohaliku omavalitsusüksuse volikogu ei ole otsustanud teisiti, toimub keskkonnajärelevalve samaselt riigiasutuse korraldatava järelevalvega ning järelevalve teostajal on oma haldusterritooriumil võrdsed õigused riigi keskkonnajärelevalve asutuse ja keskkonnakaitseinspektoriga.

3.3. Pakendiseadusega sätestatud kohaliku omavalitsuse ülesanded:

Kohaliku omavalitsuse üksus määrab kindlaks oma haldusterritooriumil pakendi ja pakendijäätmete kogumisviisid ning sätestab need jäätmehoolduseeskirjas;

Lisaks seadustele reguleerivad kohalike omavalitsuste jäätmehooldust ka mitmesugused määrused. Jäätmeseadusest tulenevaid määruseid on kehtestanud nii Vabariigi Valitsuse kui ka Keskkonnaministri poolt.

3.4 Valitsuse ja ministeeriumi kehtestatud seadusaktid

3.4.1. Vabariigi Valitsus on kehtestanud:

- 6. aprilli 2004. a. määrusega nr 102 jäätmete, sealhulgas ohtlike jäätmete nimistu;
- 6. aprilli 2004. a. määrusega nr 103 jäätmete ohtlike jäätmete hulka liigitamise korra;
- 6. aprilli 2004. a. määrusega nr 104 jäätmete taaskasutamise- ja kõrvaldamistoimingute nimistud;
- 26. aprilli 2004. a. määrusega nr 121 ohtlike jäätmete käitluslitsentsi andmise, muutmise ja kehtetuks tunnistamise menetluse käigus läbiviidavate menetlustoimingute tähtajad, litsentsi taotlemiseks vajalike andmete loetelu ja litsentsi vormi;
- 26. aprilli 2004. a. määrusega nr 122 jäätmete tekitamiseks jäätmeluba vajavate tegevusvaldkondade tegevuste täpsustatud loetelu ning tootmismahud ja jäätmekogused, mille puhul jäätmeluba ei nõuta;
- 13. detsembri 2004. a. määrus nr 352 mootorsõidukite ja nende osade kogumise, tootjale tagastamise, taaskasutamise või kõrvaldamise nõuded, kord ja sihtarvud ning rakendamise tähtajad.
- 24. detsembri 2004. a. määrus nr 376 elektri- ja elektroonikaseadmete märgistamise viis ja kord ning elektri- ja elektroonikaseadmetest tekkinud jäätmete kogumise, tootjale tagastamise ning taaskasutamise või kõrvaldamise nõuded ja kord ning sihtarvud ja sihtarvude saavutamise tähtajad.

3.4.2. Keskkonnaminister on kehtestanud:

- 15. aprilli 2004. a. määrusega nr 17 metallijäätmete täpsustatud nimistu;
- aprilli 2004. a. määrusega nr 18 jäätmeloa omamise kohustusest vabastatud isiku või tavajäätmete vedaja teate ja registreerimistõendi vormid;
- aprilli 2004. a. määrusega nr 21 teatud liiki ja teatud koguses tavajäätmete, mille vastava käitlemise korral pole jäätmeloa omamine kohustuslik, taaskasutamise või tekkekohas kõrvaldamise nõuded;
- aprilli 2004. a. määrusega nr 25 polüklooritud bifenuüle ja polüklooritud terfenüüle sisaldavate jäätmete käitlusnõuded;
- 26. aprilli 2004. a. määrusega nr 26 jäätmeloa andmise, muutmise ja kehtetuks tunnistamise menetluse käigus läbiviidavate menetlustoimingute tähtajad ning jäätmeloa taotlemiseks vajalike andmete täpsustatud loetelu ja jäätmeloa taotluse vormi ning jäätmeloa vormi;
- 26. aprilli 2004. a. määrusega nr 27 ohtlikke aineid sisaldavate patareide ja akude käitlusnõuded;
- 29. aprilli 2004. a. määrusega nr 38 prügila rajamise, kasutamise ja sulgemise nõuded;
- 4. juuni 2004. a. määrusega nr 66 jäätmepõletustehase ja koospõletustehase rajamise, kasutamise ja sulgemise nõuded;
- 8. juuli 2004. a. määrusega nr 89 romusõidukite käitlusnõuded
- 16. jaanuari 2007. a määrusega nr 4 olmejäätmete sortimise kord ning sorditud jäätmete liigitamise alused.

4. Kohaliku omavalitsuse õigusaktid

Kohaliku omavalitsuse erinevate õigusaktidega täpsustatakse jäätmekäitluse korraldamise erinevaid aspekte. Loksa linnas on jäätmealast korraldust käsitlevateks põhilisteks õigusaktideks jäätmehoolduseeskiri, ehitusmäärus, heakorra eeskiri ja kaevetööde eeskiri.

Loksa linna **jäätmehoolduseeskiri** on kinnitatud Loksa Linnavolikogu 28.02.2008.a. määrusega nr 4 “Loksa linna jäätmehoolduseeskirja kehtestamine”. Jäätmehoolduseeskiri reguleerib Loksa linna haldusterritooriumil jäätmete kogumist, sorteerimist, vedu, taaskasutamist ja kõrvaldamist, jäätmetest tekkinud reostuse likvideerimist ning linnaelanike teavitamist jäätmete käitlemisest.

Loksa linna **ehitusmäärus** on kinnitatud Loksa Linnavolikogu 17.06.2008. a. määrusega nr 6 “Loksa linna ehitusmääruse kehtestamine”. Ehitusmäärus sätestab ehitise lammutamise korral ehitise omaniku kohustuse näidata lammutusprojektis ehitusjäätmete käitlemise ja platsi lammutusjärgse heakorrastuse lahendamise.

Loksa linna **heakorra eeskiri** on kinnitatud Loksa Linnavolikogu 28.02.2008.a. määrusega nr 6 “Heakorra eeskirja kehtestamine”. Heakorra eeskiri sätestab Loksa linnas avalikult kasutatavatel aladel ja kinnistutel heakorra tagamise nõuded ja kohustused nii füüsilistele kui juriidilistele isikutele, mis hõlmab ka jäätmealast tegevust.

Loksa linna **kaevetööde eeskiri** on kinnitatud Loksa Linnavolikogu 26.04.2006.a. määrusega nr 11 “Loksa linna kaevetööde eeskirja kinnitamine”. Kaevetööde eeskiri sätestab kaevetööde teostaja kohustused kaevetööde tegemisel kõlbmatu pinnase, kui ehitusjäätmete äravedamise kohta.

Loksa linna **ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni arengusuunad** on kinnitatud Loksa Linnavolikogu 14.12.2006.a. määrusega nr 32 “Loksa linna ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni arengukava kinnitamine”.

Reoveemuda puhul on seaduse mõistes tegemist jäätmetega, kaasajastatud reoveekäitlus reoveepuhastis võimaldab jääkmuda peale muda tahenemist, komposteerimist ja patogeenide sisalduse kontrolli kasutada väetisena nii haljastuses kui põllumajanduses.

5. Linna üldisloomustus

5.1. Linna territoorium ja piirid.

Linn on iseseisev territoriaalne omavalitsusüksus. Loksa linna pindala on 380 ha. Linn asub Valgejõe suudmes, Pärисpea poolsaare lõunaosas, sügava ja tuulte eest kaitstud Hara lahe ääres klindiesisel rannikumadalikul (maapinna absoluutne kõrgus on maksimaalselt 12 m), ümbritsetuna Lahemaa Rahvuspargiga.

Loksa linna ümbritseb Kuusalu valla (endise Loksa valla) territoorium.

Linna jagab kaheks Valgejõgi, mille laius linna piires on 8- 15 m. Jõe kaldad on järsud, madal jõelamm on suur – veeperioodil üleujutatud.

Linna territoorium jaguneb järgmisteks funktsionaalseteks tsoonideks:

- elutsoon
- tööstus – ning laotsoon.

Elutsooni moodustavad:

- 1) ühiskondlike hoonete maa – ala koos parkide ja üldkasutatavate haljasaladega, s. h. linna läbiva jõeäärse roheline vööndiga;
- 2) elamute maa – ala, s. h.
  - seksioonelamute maa – ala linna põhjaosas
  - ühepereelamute maa – ala linna lõunaosas
  - mitme korteritega elamute (s. h. ridaelamute) maa – ala linna eri osades;

3) puhkepiirkond liivaranna ja parkmetsaga linna edelaosas.

Tööstus- ja kommunaal- ning laotsooni moodustavad:

- 1) tööstuspiirkond Valgejõe suudmes;
- 2) kommunaal- ja laopiirkond linna põhjaosas tiikide juures.

Loksa linna edaspidine areng on põhiliselt võimalik kehtivates administratiivpiirides. Loksa linna piiri korrigeerimisel tuleks kõne alla liita linnaga vähemväärtusliku metsaga kaetud maad linnast idas (võimalik aiamaade asukoht).

5.2. Rahvastik ja asustus

Loksa linna rahvaarv seisuga 01.11.2009 on 3233.

Linna rahvaarv väheneb baasstsenaariumi korral 6%. Selle põhjuseks on vanem rahvastik võrreldes Harjumaaga tervikuna: suur on lisaks noortele (1980. aastate sünnipõlvkonnale) ka vanemas tööeas inimeste arv.

Loksa rahvastikurühmade osakaal aastani 2020:

	2007	2010	2015	2020
	%	%	%	%
Lapsed (0-6)	6	7	8	8
Kooliealised (7-18)	14	11	11	12
Tööealised (19-64)	64	66	64	60
Pensioniealised (65+)	16	16	18	20
Kokku	100	100	100	100

Loksa linn paikneb Harjumaa kirdeosas 65 km kaugusel Tallinnast, ca 15 km üldriiklikust Tallinn – Narva maanteest põhjas. Linna pindala on 3,8 km² . Loksa linnal on vaid üks piirinaaber ja selleks on Kuusalu vald. Mere kaudu on ühendus Helsingiga, ca 60 km., kuid otsest liiklust nende kahe linna vahel ei ole.

Pealinna lähedusel on nii positiivsed kui ka negatiivsed küljed. Peamine, mis seni negatiivselt mõjunud, on Tallinna kui maakonna keskuse üleolek, pidurdades Loksa linna väljaarenemist terviklikuks keskuseks. Kuigi keskuseks jääb ta ikkagi piirkonna elanikkonnale. Kuna aga väljavaateid pole Tallinna üleolekust vabaneda, siis ei jää muud üle kui koostööd arendada, mis peaks toimuma ettevõtluse kaudu.

5.3. Kaubandus ja elutarbeline teenindamine

Loksa linna kaubandusvõrk on välja arenenud küllaltki rahuldavalt. Linnas tegutseb kolm suuremat kaubapakujat- Grossi Kaubamaja ja Harju TÜ kauplus Loksa, Nurga pood. Peale nende veel kolm väiksemat toidupoodi. Linnas tegutseb Hansapanga kontor ja Eesti Posti Loksa postkontor. Papli tn 2 töötab Loksa Apteek. Ehitusmaterjale müüvad kaks kauplust.

5.4. Looduskeskkond

Loksa linna pinnamood on vaheldusrikas. Loksa territooriumi geoloogilises läbilõikes esineb suures ulatuses savi, mis pealt on kaetud liivaga ja see vähese mullakihiga. Madalamates kohtades esinevad viirsavid ja turvas.

Loksa linna territooriumist on 15,4 ha veekogude all. Suurimad järved on tekkinud savi kaevandamisest ning endiste savikarjääradena on sügavad ja järsu kaldaga. Linna läbib 1,8 km ulatuses Valgejõgi, mis on kantud potentsiaalsete Natura 2000 võrgustiku alade nimekirja.

Enamus linna maa-alast on keskmiselt kaitstud või nõrgalt kaitstud põhjaveega, kaitsmata põhjaveega alasid ei esine. Metsastatud ala hõlmab ligikaudu 9 ha linna territooriumist.

5.5. Infrastruktuur

Loksa linna halduspiiri lähikonnas kulgeb vabariikliku tähtsusega Tallinn - Narva maantee. Linna tänavate kogupikkus on 24,7 km, neist kõvakattega on kaetud 15,5 km, kruusakattega 9,2 km.

Linna elanikest on ühisveevärgiga ligikaudu 97%.

Linna varustavad joogiveega puurkaevud, mille vesi ei vaja puhastamist, kuna on väga hea kvaliteediga.

Reovesi juhitakse läbi reovee ülepumpla Loksa reoveepuhastusjaama.

Loksa linna korterelamuid kütab katlamaja, mille põhilisteks katlakütusteks kasutatakse põlevkiviõli ja saepuru.

5.6. Sotsiaalsfäär ja tervishoid

Loksa linnas osutab tervishoiuteenust Loksa Tervisekeskus. Esmast meditsiiniteenust pakuvad 3 perearsti, kiirabibrigaad, sotsiaalteenuseid Loksa Linnavalitsuse sotsiaalosakond, ravimite müügi tegeleb linnas apteek.

Haridusasutustest on linnas Loksa I Keskkool, Loksa Vene Gümnaasium, Loksa Muusikakool ja lasteaed.

5.7. Ettevõtlus

Ettevõtlus on linnas arenenud keskmiselt: on üks suur metallitöötlemistehas ja teine väiksem, 4-5 õmblusettevõtet, mõned väiksemad tootmisettevõtted, kaubandusettevõtted. Linna arengu seisukohalt võiks rohkem olla väikeettevõtteid.

Toitlustamisteenuseid pakub 3-4 asutust.

6. Loksa linna jäätmehoolduse iseloomustus

Tabelis 1 on toodud Loksa linnas tegutsevate, kehtivat jäätmeluba omavate ettevõtete nimekiri (allikas: Keskkonnaministeeriumi keskkonnalubade infosüsteem).

Tabel 1

Ettevõte	Põhitegevus jäätmeäitlustegevuse järgi	Jäätmeäitluskoht/tegevuskoht
1. Cleanaway	jäätmeäitlus	Harjumaa
2. Epler & Lorenz AS	keskkonnaohtlike jäätmete kogumine ja töötlus	Harjumaa
4. Ragn-Sells AS	jäätmete kogumine ja	Harjumaa

	vedu	
5 Rehviliit		Harjumaa
6 Elektroonikaromu		

Tabelis 2 on toodud andmed jäätmekäitlejate poolt Loksa linnast 2008. aastal kogutud jäätmete kohta. Andmete aluseks on esitatud jäätmearuanded (allikas: Keskkonnaministeeriumi Info- ja Tehnokeskus).

* Märkus: Jäätmeid kogunud ettevõtte nime ei avaldata.

Tabel 2

Jäätmeid kogunud ettevõtte	jäätmekood	jäätmete nimetus	kogutud ettevõttest	kogutud kodumajapidamistest
	17 05 04	Kivid ja pinnas, mida ei ole nimetatud koodinumbriga 17 05 03	60	-
	17 09 04	Ehitus- ja lammutussegapraht, mida ei ole nimetatud koodinumbritega 17 09 01, 17 09 02 ja 17 09 03	120	-
	20 02 01	Biolagundatavad jäätmed	-	-
	20 03 01	Prügi (segaolmejäätmed)	290	580,7
	20 01 01	Paber ja papp	3,4	46,4
	16 06 01*	Pliiakud		0,07
	15 01 02	Plastpakendid	2,8	4,4
	15 01 04	Metallpakendid		
	15 01 07	Klaaspakendid	0,2	6,25
	20 03 04	Septikusettid		
	08 01 11*	Orgaanilisi lahusteid või muid ohtlikke aineid sisaldavad värv- ja lakijäätmed	35,0	1,8
	13 02 08*	Muud mootori-, käigukasti- ja määrideõlid	22,3	0,24
	15 01 10*	Ohtlike aineid sisaldavad või nendega saastunud pakendid	-	0,1
	15 02 02*	Ohtlike ainetega saastunud absorbendid, puhastuskaltsud, filtermaterjalid (sh nimistus mujal nimetamata õlifiltrid) ja kaitseriietus	2,0	0,1
	16 01 03	Vanarehvid		23,0
	18 01 03*	Jäätmed, mida peab nakkuse vältimiseks koguma ja kõrvaldama erinõuete kohaselt	0,04	0,02
	18 01 06*	Ohtlikest ainetest koosnevad või neid sisaldavad kemikaalid	3,0	-

	20 01 21*	Luminestsentslambid ja muud elavhõbedat sisaldavad jäätmed	0,04	0,07
	20 01 27*	Ohtlike aineid sisaldavad värvid, trükivärvid, liimid ja vaigud	58,5	1,8
	20 01 33*	Koodinumbritega 16 06 01, 16 06 02 ja 16 06 03 nimetatud patareid ja akud ning sortimata patarei- ja akukogumid, mille hulgas on selliseid patareisid või akusid	0,25	0,1
	20 01 36	Kasutuselt kõrvaldatud elektri- ja elektroonikaseadmed, mida ei ole nimetatud koodinumbritega 20 01 21, 20 01 23 ja 20 01 35	1,5	13,5
	20 01 98*	Sortimata ravimikogumid		0,06
	20 02 01	Biolagundatavad jäätmed	1,6	-
	15 01 06	Segapakendid	1,9	6,3
	15 01 10*	Ohtlike aineid sisaldavad või nendega saastunud pakendid	0,8	0,7
	20 01 27*	Ohtlike aineid sisaldavad värvid, trükivärvid, liimid ja vaigud		
		KOKKU	603,4	685,52

Loksal tegeleb olmejäätmete kogumise ja veoga vastavalt korraldatud jäätmeveo konkursi tulemusele Ragn-Sells AS. Segalolmejäätmed veetakse Tallinna prügilasse, kus need antakse üle prügilahaldajale.

Praegune olmejäätmete ja tavajäätmete kogumissüsteem on arenenud, kuid vajab edasist täiendamist ja parendamist. Praegu sorteeritakse ohtlike jäätmeid, paberi, pappi, olmejäätmeid, kuid ees seisab eesmärk nii ruttu kui võimalik hakata sorteerima ka ülejäänud jäätmeid (ehitusjäätmeid, elektroonika, biolagunevaid jäätmeid jm).

Jäätmete teke ei ole Loksal aastatega vähenenud, vähenemist ei ole ette näha ka järgnevatel aastatel, kuigi majanduslanguse aastail võib see mõningal määral langeda, kuid tekkivate olmejäätmete koguste suurenemist põhjustab üha suurenev kaupade pakendamine.

Jäätmekäitlus on jäätmeseaduse mõistes jäätmete kogumine, vedamine, taaskasutamine ja kõrvaldamine. Jäätmestatistika järgi on 2008. aastal Loxsa linnast kogutud 1288,9 tonni jäätmeid, sellest ettevõtetest – 603,4 tonni; kodumajapidamistest – 685,5 tonni.

Jäätmestatistikast on välja jäänud illegaalselt ladestatavad jäätmed ja kohapeal komposteeritud biolagunevad jäätmed.

6.1. Jäätmete käitlemine

6.1.1 Prügilad

Loxsa linn korraldab jäätmete vastuvõttu Korraldatud jäätmeveokonkursi võitnud jäätmekäitlusettevõttega (2007 -2010a. Rang-Sells Eesti AS) sõlmitud lepingu alusel, kes

sorteerib ja sorteeritud ladestamisele kuuluvad jäätmed ladestab lähimasse nõuetele vastavasse prügilasse, milleks on Jõelähtmel paiknev Tallinna prügila.

6.1.2 Biolagunevate jäätmete käitlemine

Olmes tekkivate bioloogiliste jäätmete eraldi biokäitlust Loksa linnas alustatakse 2010 aasta alguses. Olemasoleva jäätmestatistika järgi ei ole võimalik täpselt hinnata linnas olmejäätmetest tekkivate kompostitavate jäätmete koguseid. Elanike hulgas ei ole läbi viidud ka küsitlust, kui palju elanikke komposteerib orgaanilisi jäätmeid ning kui palju elanikke on valmis tegelema komposteerimisega. Riikliku jäätmekava alusel moodustavad olmejäätmetest kompostitavad orgaanilised jäätmed 60-70%. Individuaalelamute aedades toimub elanike poolt kohapealne kompostimine (osaliselt ka lehtede ja okste põletamine), kuid osaliselt ladestatakse orgaanilisi olmejäätmeid prügilasse. Loksa linna poolt toimub haljasaladelt, parkidelt ja kalmistult tekkivate orgaaniliste jäätmete kogumine ja ladestamine Loksa reoveepuhasti territooriumil, kus toimub jäätmete kompostimine. Komposteeritavate haljastusjäätmete aastased kogused ulatuvad ca 1000 m³-ni (allikas: Loksa Haljastus).

6.1.3 Pakendijäätmete käitlemine

Lähtudes üleriigilisest jäätmekavast, moodustavad olmejäätmete koostises olevatest paberi- ja papijäätmetest üle 50% paberi- ja papp-pakend, klaasijäätmetest ~100% on klaaspakend, metalli- ja plastijäätmetest ligikaudu 80% moodustavad vastavad pakendijäätmed. Pakendijäätmete kaaluosa olmejäätmete üldmassist on ca 30%, mahult on pakendijäätmeid olmejäätmetest ca 60%.

Suhteliselt hästi toimib pakendijäätmete süsteem aktsiisimaksuga koormatud pakendite osas, mis sorteeritakse elanike poolt välja ning ostetakse kokku taarapunktides.

MTÜ Eesti Pakendiringlus ja MTÜ Eesti Taaskasutusorganisatsioon koostöös Loksa Linnavalitsusega on paigaldanud 2003.a Loksa linnas üldkasutatavaid pakendijäätmete kogumiskonteinerid järgmistesse asukohtadesse:

1,6 m ³		0,6m ³	
1 Tallinna tn	45	1.Lõuna	1
2 Tallinna	39	2.Posti	44
3 Rohuaia	9	3.Tallinna	9
4 Posti	40	4. Posti	13
5 Lasteaia	5	5. Posti	12
6 Uus	10	6. Posti	3
7 Papli	7	7. Nooruse	3
8 Ranna – Männi ristmik		8. Tallinna	27

6.1.4 Ohtlike jäätmete käitlemine

Elanikkonna poolt tekitatavad olmejäätmed sisaldavad alati teatavat osa ohtlike jäätmeid, hinnanguliselt sisaldavad olmejäätmed 1% ohtlike jäätmeid. Jäätmestatistika järgi koguti Loksast 2008. aasta jooksul 127 tonni ohtlike jäätmeid.

Loksa Linnavalitsuse poolt on elanikele loodud ohtlike jäätmete tasuta ära andmiseks Loksa tankla territooriumil vastavate konteineritega varustatud ala järgmiste ohtlike jäätmete jaoks:

Patareid, aegunud ravimid, õlijäätmed, õlifiltrid, akud, elektripirnid ja -torud jne.

Tootja vastutuse põhimõtte kohaselt saab probleemtooteid: vanu patareid, akusid, elektri- ja elektroonikaseadmeid tasuta ära anda ka kauplustes, kes tegelevad nende toodete müügiga.

Loksa Linnavalitsuse ja Elektroonikaromu ning Rehviidu koostööna korraldatakse regulaarselt kaks korda aastas elektroonika ja autorehvide kogumisaksioone. Piisava teavitustöö tegemine tagab aktiivse osavõtu ning vedu võib vajaduse korral teostada sagedamini. Ohtlike jäätmete vedu hõlmab ka suuremõõtmelisi elektri- ja elektroonikaseadmeid. Ettevõtted on kohustatud tekkinud ohtlikud jäätmed üle andma ohtlike jäätmete käitluslitsentsi omavale ettevõttele.

7. Loksa jäätmemajanduse probleemid

Statistiliste andmete puudulikkus ja vähene usaldusväarsus ei anna täpset ülevaadet jäätmetekitajate kohta, kellel puuduvad lepingud jäätmekäitlusfirmadega. Linnavalitsusele on laekunud elanikepoolseid signaale, et jäätmetest vabanemiseks kasutab osa elanikke suurmajade konteinereid ja segapakendijäätmete konteinereid. Iga kevadised koristusaksioonid näitavad, et suur osa jäätmetest jõuab parkmetsadesse.

Jäätmestatistikast jäävad välja korraldatud jäätmeveoga haaramata jäätmetekitajad, illegaalselt ladestatavad jäätmed, tekkekohas kompostitavad ja põletatavad jäätmed. Jäätmete statistiline töötlus ei anna täielikku ülevaadet tekkivate olmejäätmete kogustest, nende kohtsorteerimisest ja käitlemisest ning ladestamisest.

Olmejäätmete statistika iseloomustab põhiliselt ladestatud olmejäätmete kogust ning ei anna ülevaadet jäätmete tekkest. Mitmed linnas tegutsevad ja jäätmeid tekitavad ettevõtted ei ole esitanud jäätmearuandlust. Puudulike algandmete omamine raskendab prognooside tegemist Loksal. Ei omata täpseid andmeid, kui suur osa elanikkonnast sorteerib jäätmeid ning kui suur osa on valmis jäätmete sortimisega tegelema.

Probleemiks on inimeste teadmatus ja tahe mitte oma jäätmete äraviimise eest maksta. Näiteks tuuakse pakendiringluse poolt paigaldatud segapakendijäätmete konteineritesse (ja konteineri ümbrusesse) olmejäätmeid, mistõttu on konteinerid tihti ületäitunud.

Oluline on edendada jäätmete kohtsorteerimist kodumajapidamistes, sest hilisemal sortimisel halveneb oluliselt materjali kvaliteet. Kohtsorteerimisel on oluline kogumisvõrgustiku piisava tiheduse tagamine, sest enamik inimesi ei ole valmis erinevaid jäätmeliike kaugele transportima ning seetõttu satub just individuaalelamute piirkondades tekkivatest taaskasutatavatest jäätmetest enamus prügilasse või põletatakse küttekolletes.

Loksa linna pindalast hõlmavad suure osa pargid ja haljasalad, mistõttu tekib lisaks kodumajapidamises tekkivatele biolagunevatele jäätmetele ka palju aia- ja pargijäätmeid.

Suurte kinnistute omanikel on võimalused kompostimiseks, probleemid on tekkinud sügiseti kinnistu omanike poolt tänavaäärsete haljasribade korrastamisel tekkivate haljastusjäätmete vedamisega. Enamus haljasalaid asub riigimaal, kuid koristamise kohustus lasub kinnistu omanikel.

Ohtlike jäätmeid tekib nii tootmises kui kodumajapidamises. Kui tootmistegevusega seotud ettevõtted on kohustatud ohtlikud jäätmed käitluslitsentsi omavale ettevõttele üle andma, siis

elanike poolt satuvad segaolmejäätmete hulka nii ohtlikud jäätmed, elektroonika jäätmed kui ehitus- ja lammutusjäätmed.

Puudub jäätmejaam, kuhu saaks üle anda liigiti kogutud jäätmeid.

8. Eesmärgid

Lähiaastate jäätmekäitlust iseloomustab Eestis ja ka Loksa linnas olmejäätmete koguste suurenemine, taaskasutusse suunatavate jäätmete koguste suurenemine, prügilasse ladestatud biolagunevate jäätmete koguste vähenemine.

Loksa linna töösuundade püstitamisel arvestatakse Eesti jäätmemajanduses kavandatavaid muudatusi. Olulisemateks suundadeks on:

- korraldatud olmejäätmeveo koordineerimine;
- jäätmekogumisjaama rajamine;
- pakendijäätmete kogumissüsteemi arendamine;
- biolagunevate jäätmete kogumissüsteemi ja biokäitluse arendamine;
- ehitusjäätmete käitluse arendamine;
- ohtlike jäätmete kogumissüsteemi arendamine;
- jäätmekäitlusalase järelvalve tõhustamine ja jäätmemajandusalase statistika korrastamine.

8.1. Korraldatud olmejäätmeveo koordineerimine

Jäätmeseaduse kohaselt on korraldatud jäätmevedu olmejäätmete kogumine ja vedamine määratud piirkonnast määratud jäätmekäitluskohta kohaliku omavalitsuse üksuse korraldatud konkursi korras valitud ettevõtja poolt. Loksa linnas on moodustatud üks (1) korraldatud veopiirkond. Korraldatud olmejäätmevedu korraldatakse Loksa Linnavalitsuse poolt alates 2006. aastast. Korraldatud olmejäätmeveo sisseviimisega loodi jäätmevaldajate register ja kehtestatakse registri pidamise kord. Korraldatud jäätmeveo käivitumine võimaldab tänu jäätmeregistrile jälgida jäätmeteket linnas ja saada täpsemaid andmeid jäätmekoguste kohta.

Korraldatud jäätmeveo paremaks ja süsteemsemaks käimapanekuks tuleb koostada jäätmevaldajatele jäätmepaketid, mis sisaldavad infot vajalike konteinerite arvu, suuruse ja tühendamise sageduse kohta. Probleeme tekitavad elanikkonna poolt kasutusel olevate konteinerite tüübilised erinevused. Konteinerite väljavahetamine on lihtsustatud, kui jäätmetekitaja on konteineri rentinud, olukorras kus jäätmetekitaja on konteineri omanik, tuleb saavutada kokkulepe jäätmeveo teenuse pakkuja ja konteineri omaniku vahel. Jäätmeveo teenustasu piirmäärad kehtestab Loksa Linnavolikogu. Seadus ei sätesta jäätmevedaja ja jäätmevaldaja vahelise lepingu sõlmimise kohustust. Lepingu sõlmimine osutub vajalikuks osapoolte erinevate kohustuste ja õiguste tagamiseks (konteineri rentimine, võlglaste teke, standardile mittevastavate konteinerite omamine jne.).

8.2. Jäätmekogumisjaama rajamine

Kuna olmejäätmete liigiti kogumist arendab kohalik omavalitsus, on riigi jäätmekavas toodud tegevussuundadena sätestatud eesmärk, rajada olmejäätmete kogumispunkti või jäätmekogumisjaama.

Jäätmejaama rajamine tagab jäätmete sorteerimist kodanikke majapidamises mis vähendab ohtlike jäätmete sattumist prügilatesse ning keskkonda. Jäätmejaama ülesanneteks saab mitte ainult olme- ja ohtlike jäätmete kogumine vaid ka ehitusjäätmete, klaasi, vanapaberi, vanametalli, vahtplasti, rehvide jm jäätmete kogumine. Samuti planeeritakse komposteerimisväljaku rajamist jäätmejaama territooriumil. Lagunenud biojäätmetest saadud huumus läheb Loksa linna haljastuse tarbeks. Jäätmekogumisjaam (-punkt) hakkab vastu võtma elanikelt ka ohtlike jäätmeid, seda on võimalik teostada selleks spetsiaalselt kohaldatud ruumis, mis vastab kehtivatele nõuetele (ruum on lukustatav, ventilatsiooniga, varustatud esmaabi-, isikukaitse- ja tulekustutusvahenditega).

Jäätmejaama põhi eesmärk on jäätmete ohutu kogumine ja edasine taaskasutus. Jäätmekogumisjaamast suunatakse jäätmed teisese toorme kokkuostjale või tarbijale.

Eesmärgi saavutamiseks on juba tehtud mõned sammud: planeeritava jäätmejaama asukoht on valitud. Linn on hinnanud ümberkaudseid võimalusi ja teinud hinnapäringuid mitmete potentsiaalsete kinnistute osas. Läbirääkimised on pooleli Loksa Laevatehase AS-ga ja tehas soostub Loksa linna huvi korral Tallinna tn 5a kinnistu võõrandama. Kinnistu suurus on 16874 m² sihtotstarve tootmismaa. Kinnistu asub endiste savikarjääride läheduses, linna läbiva Tallinna tänavani umbes 50 meetrit. Seega on tagatud hea ligipääs jäätmejaama kasutajatele nii linnast kui vallast. Kinnistu on varustatud vee-, kanalisatsiooni-, elektri- ja sadeveesüsteemiga. Kinnistu vajab korrastamist, kinnistul paiknevad mitmed asfalteeritud platsid ja tootmishooned.

Loksa linnavalitsus ja Kuusalu vallavalitsus teevad koostööd uue jäätmejaama rajamise ja haldamiseks. Jäätmejaama rajamise rahastamise taotluse teeb linn Keskkonnainvesteeringute Keskusele. Jäätmejaama eeldatav maksumus on 3,5 miljonit Eesti krooni.

Keskkonnamõjude hindamine on planeeritud järgmiseks aastaks.

8.3. Pakendijäätmete kogumissüsteemi arendamine

Pakendi ja pakendijäätmete kogumissüsteem toimib hästi sel juhul, kui toimub nende sorteerimine tekkekohas. Tulemused sõltuvad siin elanikkonna kaasamise määrast.

Motiveerimaks elanikke pakendeid ja pakendijäätmeid eraldi koguma ning pakendiettevõtjale tagastama, näeb pakendiseadus ette tagatisraha kehtestamise. Tagatisraha on kehtestatud teatud liiki klaasist ja plastikust korduspakenditele ning teatud liiki klaasist, plastist ja metallist ühekorrapakenditele. Tarbijad on kohustatud need pakendid eraldi koguma ja kogumispunktides üle andma.

Pakendi ja pakendijäätmete kogumis- ja taaskasutussüsteemi rahastamine on eelkõige tootjate ja turustajate kohustus. Omavalitsuste ülesanne on korraldada administreerimist, järelevalvet ja tarbijate keskkonnateadlikkuse tõstmist, ehk omavalitsuste roll on selles süsteemis suunav ja koordineeriv.

Vastavalt pakendite ja pakendijäätmete kogumis- ja korraldamiskohustusele saab kohalik omavalitsus delegeerida pakendite ja pakendijäätmete kogumise ja taaskasutuse organiseerimise pakendiettevõtjatele, kes peab katma pakendite ja pakendijäätmete kogumisega kaetud kulud. Loksa Linnavalitsus on sõlminud vastava koostöölepingu MTÜ-ga Eesti Pakendiringlus, ja MTÜ-ga Eesti Taaskasutusorganisatsioon ja Tootjavastutusorganisatsioon OÜ. Segapakendikonteineritel põhinev kogumisvõrgustik katab piisava tihedusega kortermajade piirkonna, piisava tihedusega ei ole kaetud eramajade piirkond.

Nendes piirkondades on kavas kolmanda pakendiettevõtte teenust kasutada nn roheline koti teenusena.

Pakendijäätmete kogumise ja veo võib ühendada ka linna korraldatud jäätmeveoga, pakendiettevõtja peab sel juhul korvama kogumise veo kulutused.

8.4. Biolagunevate jäätmete kogumissüsteemi ja biokäitluse arendamine

Jäätmeseaduse mõistes on biolagunevateks jäätmeteks aeroobselt ja anaeroobselt lagunevad jäätmed nagu toidujäätmed, paber, haljastusjäätmed, kalmistujäätmed ning siia alla võib liigitada ka reoveemuda.

Jäätmeseadus seab biolagunevate jäätmete hulga vähendamiseks prügilasse ladestavates olmejäätmetes järgmised piirangud:

- mitte üle 45 massiprotsendi alates 2010. aasta 16. juulist;
- mitte üle 30 massiprotsendi alates 2013. aasta 16. juulist;
- mitte üle 20 massiprotsendi alates 2020. aasta 16. juulist.

Paberi kompostimine ei ole otstarbekas, kuna paber laguneb aeglaselt ning eraldi kogutud paber on väärtuslik teisene tooraine.

Paberi- ja kartongijäätmete vedu peaks hõlmama korraldatud jäätmeveoga. Sel juhul kohustuvad jäätmevaldajad koguma eraldi paberi- ja kartongijäätmeid kaugküttepiirkonnas asuva elamumaa sihtotstarbega kinnistul, kus asub vähemalt 10 korterit, mitteelamumaa sihtotstarbega kinnistul, kui neid jäätmeid tekib 50 kg nädalas.

Eramajade puhul võib rakendada kogumispunkti süsteemi. Ettevõtte, kus tekib vanapaberit just dokumentide näol, kohustuvad dokumente kogumisega tegelevale ettevõttele üle andma kas purustatult või lukustatud konteineris.

Kortermajade puhul on võimalik juurutada kompostrite süsteemi kasutuselevõttu ühistute poolt, kuid uudne lähenemine eeldab ulatuslikku elanikkonna teavitamist. Kinnistute ja tänavate vaheliselt alalt elanike poolt kokku kogutud puulehtede sügise äraveo peaks korraldama linnavalitsus.

Loksa linnal on kaalumisel majapidamises tekkivate biojäätmete ja reoveepuhastuses tekkiva liigmuda käitlemisekeskuse väljaehitamine koos jäätmejaamaga.

8.5. Ehitusjäätmete käitluse arendamine

Suur osa ehitus- ja lammutusjäätmetest on peale sorteerimist taaskasutatavad, mida saab suunata materjaliringlusesse ning kasutada ehitusmaterjalidena. Elanikelt hakkab ehitusjäätmeid vastu võtma jäätmekogumisjaam.

Praegu kehtivad ehitusloa taotlused ei nõua ehitus- ja lammutusjäätmete ohutu käitlemise andmete esitamist. Linnavalitsus saab nõuda ehitusprojektides ehitusjäätmete eraldi käitlemise kirjeldamist, kus on ära näidatud tekkivate jäätmete hinnanguline kogus ja liigitus ning jäätmete edasine suunamine.

Ohtlike ehitusjäätmeid tuleb koguda liikide kaupa ning üle anda ohtlike jäätmete käitluslitsentsi omavale ettevõttele. Ehitusjäätmete käitlemise täpsemad tingimused tuuakse välja jäätmehoolduseeskirjas. Aastas kogutakse $\approx 2000 \text{ m}^3$ ehitusjäätmeid. Praegusel hetkel Loksa linna ja selle ümbruse elanikkonnal oleks võimalus lähimasse jäätmejaama oma

ehitusjätmeid ära viia, Kiidu või Tallinna kuid see viimine osutuda kalliks. Seepärast inimesed otsustavad metsa viimise kasuks.

Metallijätmete kokkuostuhinnad on olnud piisavalt motiveerivad nende üleandmiseks jätmete kogumisega tegelevatele ettevõtetele. Metallijätmeid võetakse elanikkonnalt vastu ka ülelinnaliste kogumisaktsioonide käigus.

8.6. Ohtlike jätmete ja probleemtoodete kogumissüsteemi arendamine

Jäätmeseadusest tulenevalt on kodumajapidamistest ohtlike jätmete (v.a. probleemtoodete) kogumise ja üleandmise süsteemi korraldamine linnavalitsuse ülesanne. Probleemtoodete kogumise ja käitlemise peavad korraldama tootjad ning jäätmeseaduse mõistes ka maaletoojad ja müüjad. Kohalik omavalitsus soodustab probleemtoodete eraldi kogumist elanikke teavitades ja tootjatega koostööd tehes.

Probleemtoodet on akud ja patareid, polüklooritud bifenuüle (PCB) sisaldavad seadmed, mootorsõidukid ja nende osad, elektri- ja elektroonikaseadmed ja nende osad. Linnavalitsus on paigaldanud patareide, akude ja vanaõli ning aegunud ravimite kogumiseks konteinerid Loksa bensiinjamaa. Akude ja patareide kogumiskohtadeks on nende müügikohad ning loodav jäätmejaam.

Tootjatega koostöös võib korraldada probleemtoodete vastuvõtmist loodavas jäätmejaamas.

Ohtlike jätmete minimaalseks keskkonda sattumiseks peab linn tagama elanikele võimalikult mugava ohtlike jätmete üleandmise võimaluse.

8.7. Jäätmekäitlusalase järelevalve tõhustamine ja jäätmemajandusalase statistika korrastamine

Korraldatud jäätmeveole üleminek koos jäätmetekitajate registri tööerakendumisega annab parema ülevaate Loksa linna jäätmemajanduse olukorrast ning võimaldab täpsema info saamisel jäätmekäitlust ka paremini planeerida. Jäätmealast statistikat hoitakse ja töödeldakse keskkonnaregistris, kust on linnavalitsusel võimalik järelepärimisi teha. Jäätmevedajad on kohustatud linnavalitsusele esitama korrapäraselt jäätmeveo aruandeid. Ettevõtted, kes organiseerivad oma jäätmekäitlust ise, peavad esitama linnavalitsusele kord aastas jäätmekäitlus aruande. Peale jäätmealase andmebaasi loomist ja jäätmestatistika kogumist on võimalik saada detailsemat ülevaadet Loksa linnas tekkivate jäätmekoguste, jäätmevoogude liikumise ja käitlemise kohta.

9. Jäätmekava rakendamise mõju keskkonnale

Jäätmekäitluse mõju keskkonnale võib hinnata nii otseseks kui kaudseks. Otseselt võib kahjulik mõju ilmned inimeste tervise kahjustamises läbi looduliku keskkonna reostamise (jätmete põletamine, jäätmekäitlusest tekkiv nõrgvesi, reovesi jne). Kaudselt mõjutab oluliselt keskkonda ressurside tarbimine (mida rohkem jätmeid taaskasutatakse, seda vähem raisatakse ressursse).

Jäätmekäitluse negatiivse keskkonnamõju kontrollimise ja vähendamise eeltingimuseks on kõigi jäätmetekitajate haaramine korraldatud jäätmekäitlussüsteemi ja kontroll tekkivate jäätmevoogude üle.

Keskkonnasäästliku eluviisi eeltingimuseks on jäätmete sorteerimine , ümbertöötlemine ja taaskasutus. Loksa linn suundub keskkonnasäästlikkuse poole just jäätmejaama rajamisega. Kuigi praegu on märgata sorteerimisharjumuste suurenemist elanikkonna seas, siiski seda on vähe. Paljud siiani ei ole nõus maksma nende ohtlike jäätmete eest, paljud ei tea, et ohtlike jäätmeid võetakse vastu tasuta ning nad otsustavad neid ära visata metsa. Seega jäätmekava rakendamisega suureneb inimeste keskkonnateadlikkus, sest Loksa linn kavatseb inimesi rohkem informeerida ja kutsuda neid oma sorteeritud jäätmeid jäätmejaama tooma. Jäätmejaama lähedus on ka hea prioriteet.

10. Elanike jäätmekäitluse alane informeerimine.

Selleks, et vähendada jäätmete teket ning selle mõju keskkonnale ja inimese tervisele tuleb ilmtingimata tõsta elanikkonna keskkonnateadlikkust läbi meediakanalite, et tekiks harjumused jäätmete sorteerimiseks (seda eriti ohtlike jäätmete osas). Tuleb inimesi rohkem agiteerida osalema ohtlike jäätmete kogumiskampaaniates (vana elektroonika seadmete, akude, patareide, aegunud ravimite, autorehvide jm kogumised) mis vähendavad inimese poolt tekitatud kahjulikke keskkonnamõjusid.

Loksa linna koduleheküljel on olemas sorteerimisjuhend tabelina kus on käsitletud igasugused jäätmed ning on kirjeldatud mis jäätmete hulka nad kuuluvad s.t. mis konteinerisse tuleb neid ära visata.

Samuti on olemas sorteerimisjuhend kuidas sorteerida paber/pappi, pakendijäätmeid ja biolagunevaid jäätmeid nii eesti kui ka vene keeles.

Juba enne jäätmejaama avamist on plaanis inimesi informeerida läbi kohaliku ajalehe Loksa Elu. Samuti Loksa Elus teatatakse kodanikke jäätmekava eelnõu avaliku väljapaneku aeg ja koht vähemalt kaks nädalat enne avaliku väljapaneku algust. Jäätmetest, mida hakatakse jäätmejaamas vastu võtma, koostatakse voldikut mida inimesed saavad tasuta.

11. Jäätmemajanduse tegevuskava ja investeringute vajadus

Loksa linna jäätmemajanduse arendamine nõuab lähiaastatel suuri investeringuid. Jäätmeseadus sätestab põhimõtted, et jäätmekäitluse kulud kannab jäätmetekitaja, korraldatud jäätmeveoga liitunud jäätmevaldaja tasub jäätmeveo teenustasu, mis peab katma jäätmekäitluskohtade rajamis-, kasutamise-, sulgemise- ja järelhoolduskulud ning jäätmete veokulud. Keskkonnapoliitika põhimõte “saastaja maksab” ja “tootja vastutus” tähendab sisuliselt seda, et jäätmekäitluse kulud maksab kinni lõpptarbija.

Jäätmeseadus sätestab ka, et olmejäätmete keskkonda viimise eest makstavast saastetasust laekub linnaelarvesse 75% ning neid summasid kasutatakse sihtotstarbeliselt jäätmehoolduse arendamiseks.

Loksa linna jäätmekava suurimaks eesmärgiks on jäätmejaama rajamine, kuid see eeldab detailplaneeringut ja keskkonnamõjude hindamist. Koos ehitusega jäätmejaama eeldatav maksumus on 3,5 miljonit Eesti krooni.

Loksa linna jäätmemajanduse arendamise võimalikud finantseerimisallikad on linnaelarve; abiraha taotlemine erinevatest fondidest (SA Keskkonnainvesteeringute Keskus ja EL struktuurifondid); tootja vastutus; jäätmetekitajate poolt makstav teenustasu; saastetasu.

12. Kokkuvõte

Loksa linna jäätmekava koostamisel on uuritud linna jäätmekäitluse hetkeseisu ning probleeme. Saadud tulemuste põhjal on püstitatud eesmärk selle süsteemi arendamiseks ja tõhustamiseks.

Eesmärkide saavutamise peamised ülesanded:

- Korraldatud olmejäätmeveo koordineerimine

Pakendijäätmete kogumissüsteemi arendamine

Biolagunevate jäätmete kogumissüsteemi ja biokäitluse arendamine

Ehitusjäätmete käitluse arendamine

Ohtlike jäätmete ja probleemtoodete kogumissüsteemi arendamine

Jäätmekäitlusalase järelevalve tõhustamine ja jäätmemajandusalase statistika korrastamine

Jäätmekäitlusalase järelevalve tõhustamine ja jäätmemajandusalase statistika korrastamine

- Kodanike keskkonnateadlikkuse tõstmine

Enamus ülesannetest leiavad lahendust just jäätmejaama rajamisega Loksa linna territooriumil. Jäätmejaam annab võimaluse linna ning selle ümbruse elanikele võimaluse ära anda sorteeritud jäätmeid. See mõjutab ka biolagunevate jäätmete sattumist tavajäätmete hulka (biolagunevate jäätmete kogus olmejäätmete hulgas peab seaduse järgi iga aastaga vähenema). Komposteerimisväljakul saadud huumust hakatakse kasutama linna haljastuse tarbeks. Ohtlike jäätmete tõhusamaks kogumiseks tuleb elanikkonna tähelepanu pöörata ohtlikele jäätmetele ja nende äraandmise võimalustele, mis tõhustub samuti jäätmejaama valmimisega.

Nende ülesannete taga on üks suur sihtmärk- suurendada jäätmete taaskasutamist mis edaspidi mõjutab tervet jäätmehooldust üldse. See muutus avaldab mõju mitte ainult sorteerimisharjumuste suurendamist elanikkonna seas, vaid ka vähendab jäätmete sattumist keskkonda ja nende mõjusid ökoloogia- ja inimeste tervisele.

Plaanide elluviimiseks on vaja aega, planeerimist, rahastamist ja uuringuid, kuid see on investering tulevikku, mis aja möödudes näitab oma suurt ja olulist rolli Loksa linna arengus.